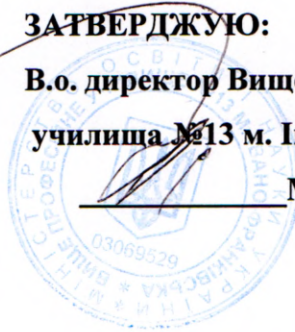

Міністерство освіти і науки України
Вище професійне училище №13 м. Івано-Франківська

ЗАТВЕРДЖУЮ:

**В.о. директор Вищого професійного
училища №13 м. Івано-Франківська**

Мирослав ДАНИЛЮК

ПОЛОЖЕННЯ
про дипломне проєктування
у Вищому професійному училищі №13 м. Івано-Франківська

Розглянуто та схвалено на засіданні
педагогічної ради Вищого професійного
училища №13 м. Івано-Франківська
Протокол № 12 від 30.05.2022р.

Івано-Франківськ 2022

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Дипломний проєкт — це ключова індивідуальна робота, що відображає готовність випускника фахового передвищого навчального закладу до професійної діяльності. Він є завершенням навчання за освітньо-професійною програмою молодшого фахового бакалавра, дозволяючи здобувачам освіти продемонструвати глибину своїх теоретичних знань та практичних вмінь.

Виконання дипломних проєктів — це фінальний крок у підготовці фахових молодших бакалаврів. Ця робота виконується здобувачами освіти самостійно, але під пильним керівництвом викладача та в межах встановлених навчальним планом термінів.

Основні цілі дипломного проєктування:

- **Систематизація знань:** Узагальнити та поглибити теоретичні та практичні знання, здобуті за програмою, а також навчитися ефективно застосовувати їх для вирішення конкретних професійних завдань (технічних, економічних тощо).
- **Розвиток самостійності:** Сформувати навички самостійної роботи, оволодіти методами дослідження та експериментування для успішного вирішення проблемних питань проєкту.
- **Підготовка до кар'єри:** Ефективно підготувати майбутніх фахівців до самостійної професійної діяльності в умовах сучасного будівельного виробництва та ринку праці.

До роботи над дипломним проєктом допускаються лише ті здобувачі освіти, які успішно виконали всі вимоги навчального плану. Керівництво та координація дипломного проєктування покладається на заступника директора з навчально-виробничої роботи, а безпосереднє забезпечення процесу — на голові циклової комісії та керівників дипломних проєктів.

2.ОРГАНІЗАЦІЯ ДИПЛОМНОГО ПРОЕКТУВАННЯ

2.1 Тематика дипломних проєктів.

Порядок затвердження та зміни тем дипломних проєктів.

Тематика дипломних проєктів розглядається та схвалюється на засіданні циклової комісії, на якій реалізується освітньо-професійна програма, за поданням керівників дипломного проєктування.

Тематика дипломних проєктів повинна бути актуальною і спрямованою на вирішення завдань відповідно до напрямку майбутньої діяльності фахівця. Вона повинна відповідати завданням навчальних дисциплін і тісно пов'язуватися з практичними потребами автомобільного фаху.

Дозволяється, за схваленням циклової комісії розробка тематики дипломних проєктів на замовлення сторонніх організацій за пропозиціями цих організацій (установ, підприємств, структурних підрозділів).

Здобувачам освіти надається право обирати тему дипломного проєкту визначену цикловою комісією, на якій реалізується освітньо - професійна програма, або запропонувати свою, з обґрунтуванням доцільності її розробки.

Допускаються випадки виконання комплексної тематики кількома здобувачами освіти.

Теми дипломних проєктів затверджують перед початком переддипломної практики наказом по училищу, який готує заступник директора з навчально - виробничої роботи за поданням циклової комісії, на яких реалізується освітньо-професійна програма.

Теми дипломних проєктів не повинні повторюватися на протязі п'яти років (терміну зберігання дипломних проєктів).

Зміна теми дипломного проєкту допускається у виняткових випадках і не пізніше першого тижня після завершення переддипломної практики. Заміна теми дипломного проєкту оформлюється наказом по училищу за поданням голови циклової комісії, на якій реалізується освітньо-професійна програма. Внесення змін до завдання на дипломний проєкт затверджує голова циклової комісії, на якій реалізується освітньо-професійна програма, за заявою здобувача освіти і

обґрунтуванням керівника дипломного проекту.

Індивідуальні завдання на дипломний проект і переддипломну практику розробляються членами циклової комісії, що здійснюють керівництво дипломним проектуванням згідно із затвердженим заступником з НВР переліком тем дипломних проектів.

Завдання на дипломне проектування повинні бути, як правило, індивідуальними і однаковими за змістом та за складністю поставлених перед здобувачами освіти завдань.

Зміст розділів дипломного проекту розробляється відповідними консультантами та узгоджується з керівником дипломного проектування. Завдання на дипломні проекти підписуються консультантами всіх розділів не пізніше до початку переддипломної практики.

Згідно з темою дипломного проекту керівник практики розробляє докладне індивідуальне завдання на збирання під час переддипломної практики матеріалів, необхідних для її виконання.

2.2. Організація виконання дипломного проекту.

Керівництво дипломними проектами здійснюється, як правило, найбільш кваліфікованими педагогічними працівниками автомобільного фаху.

Керівники дипломного проектування призначаються для надання допомоги здобувачам освіти при виконанні дипломного проекту. За кожним керівником дипломного проектування може бути закріплено не більше 8 здобувачів освіти.

Основні обов'язки керівника дипломного проекту:

- участь у визначенні теми та розробка індивідуального завдання на дипломний проект для кожного здобувача освіти;
- надання методичної допомоги здобувачам освіти у визначенні переліку питань і матеріалів, які вони повинні опрацювати і зібрати під час переддипломної практики;
- регулярні консультації здобувача освіти згідно з графіка проведення дипломного проектування по розділах дипломного проекту, які відносяться до циклової комісії, на якій реалізується освітньо-професійна програма, та контроль

забезпечення консультацій викладачами інших комісій;

- прищеплення здобувачеві освіти навичок підбору необхідної технічної і довідкової літератури, типових проєктів і інших матеріалів з теми, що розробляється;

- регулярний контроль і перевірка виконання дипломного проєкту згідно з графіком проведення дипломного проєктування;

- контроль самостійності виконання здобувачем освіти дипломного проєкту;

- своєчасне визначення відставання здобувача освіти від графіка проведення дипломного проєктування, встановлення причин відставання і можливості виконання дипломного проєкту у термін, що визначений планом.

Обов'язками консультантів окремих частин дипломного проєкту є:

- визначення і узгодження з керівником дипломного проєктування змісту відповідних розділів роботи;

- забезпечення регулярних консультацій здобувачів освіти;

- контроль і своєчасне інформування циклової комісії, на якій реалізується освітньо-професійна програма, про відставання здобувача освіти у виконанні частин дипломного проєкту;

- контроль виконання здобувачем освіти відповідної частини дипломного проєкту згідно з правилами проєктування, нормами ЄСКД, ЄСТД тощо.

Опрацювання здобувачами освіти етапів дипломного проєкту фіксується у графіку проведення дипломного проєктування. Графік проведення дипломного проєктування визначає терміни і черговість виконання всіх розділів дипломного проєкту, закінчення і захисту його Державній кваліфікаційній комісії.

Правильність і своєчасність виконання розділів дипломного проєкту керівник дипломного проєктування перевіряє під час консультацій.

Відповідальність за правильність прийнятих у дипломному проєкті технічних рішень і виконаних розрахунків покладається на здобувача освіти. Здобувач освіти має право не погодитися з рекомендаціями керівника і відстоювати рішення, які прийняті ним при виконанні дипломного проєкту, при захисті перед Державною кваліфікаційною комісією.

3. ЗАХИСТ ДИПЛОМНИХ ПРОЄКТІВ

3.1. Підготовка дипломних проєктів до захисту.

Дипломний проєкт здобувач освіти оформляє за розділами згідно з графіком проведення дипломного проєктування, використовуючи методичні рекомендації до виконання дипломного проєкту відповідної освітньо - професійної програми. Керівник дипломного проєктування і консультанти можуть попередньо перевіряти розділи, які виконані.

Для остаточної перевірки дипломний проєкт подається керівникові дипломного проєктування у закінченому вигляді, зброшурована, з підписами на титульному аркуші здобувача освіти і консультантів з окремих розділів.

Після перевірки дипломного проєкту керівник підписує його і складає за встановленою формою письмовий відгук. У ньому не допускається ніяких змін у формулюванні теми без оформлення такої зміни наказом по училищу.

У відгуку необхідно вказати обсяг пояснювальної записки і графічної частини, відповідність їх завданню щодо всіх розділів роботи, стисло відобразити переваги і недоліки дипломного проєкту, оригінальність рішень, що прийняті, та можливе їх використання, якість оформлення пояснювальної записки і виконання графічної частини, фахову підготовку автора роботи і ступінь самостійності її виконання. Загальна оцінка дипломного проєкту повинна бути проставлена за 12-ти бальною шкалою.

Відгук підписує керівник дипломного проєкту та вказує дату складання відгуку, поряд з підписом чітко написати прізвище та ініціали керівника дипломного проєктування.

Здобувач освіти готує доповідь тривалістю 10-15 хвилин, у якій відображається основний зміст дипломного проєкту.

Для більш якісного подання результатів дипломного проєкту до Державної атестаційної комісії необхідно проводити попередній захист, який організовує циклова методична комісія, на якій реалізується освітньо- професійна програма. Не пізніше ніж за 20 днів до захисту дипломного проєкту здобувач освіти надає його електронний варіант разом із заявою щодо самостійного виконання

дипломного проекту керівнику дипломного проектування для перевірки наявності унікальності. У разі виявлення низького відсотку унікальності проект доопрацьовується в п'ятиденний термін і надається для повторної перевірки.

Порядок перевірки дипломних проєктів на наявність плагіату регламентується вимогами «Положення про академічну доброчесність у Вищому професійному училищі №13 м. Івано-Франківська».

Керівник дипломного проектування несе відповідальність за:

- відповідність обсягу пояснювальної записки і графічної частини дипломного проєкту встановленим нормам;
 - правильність оформлення пояснювальної записки;
 - правильність виконання основного напису на кресленнях;
 - правильність скорочень слів;
 - наявність і правильність посилань на джерела інформації;
 - за якість перевірки на унікальність;
 - дотримання вимог стандартів ЄСКД, правил і норм проектування тощо.

У разі виявлення в дипломному проєкті великої кількості грубих порушень і відхилень від установлених норм і правил, така робота не допускається до захисту. Питання про можливість переробки дипломного проєкту і допущення його до захисту у поточному навчальному році або перенесення захисту до наступного навчального року вирішується на засіданні циклової комісії, на якій реалізується освітньо-професійна програма, за участю заступника директора з навчально-виробничої роботи, керівника роботи, консультантів розділів, де були виявлені грубі порушення і відхилення, та здобувача освіти - її автора.

Рецензенти дипломних проєктів призначаються наказом по училищу з числа досвідчених фахівців або викладачів спеціальних дисциплін сторонніх організацій, які не призначені керівниками дипломних проєктів чи консультантами.

Рецензія повинна вміщувати:

- висновок про відповідність змісту дипломного проєкту завданню на

проектування;

- характеристики виконання кожного розділу проекту, використання випускником останніх досягнень науки і техніки, глибини економічних обґрунтувань, прийнятих у проекті рішень;

- перелік позитивних якостей дипломного проекту та основних його недоліків;

- оцінку якості виконання графічної частини.

Дипломник повинен бути ознайомлений із змістом рецензії до захисту дипломного проекту. Негативна рецензія та відгук не є підставою для відхилення проекту від його захисту.

3.2. Захист дипломного проекту.

До захисту дипломного проекту допускаються здобувачі освіти, які виконали в повному обсязі завдання на роботу.

Не пізніше, ніж за тиждень до початку роботи Державної кваліфікаційної комісії здобувачем освіти подаються такі матеріали:

3.2.1. пояснювальна записка, графічна та електронна частина матеріалу з усіма необхідними підписами;

3.2.2. відгук керівника дипломного проекту;

3.2.3. рецензія на дипломний проект.

До Державної кваліфікаційної комісії можуть бути подані також інші матеріали, які характеризують практичну (наукову) цінність виконаного дипломного проекту: документи, які вказують на практичне використання роботи, макети, зразки матеріалів, виробів тощо.

Захист дипломного проекту проводиться на засіданні Державної кваліфікаційної комісії за участю не менше половини його складу. Під час захисту дозволяється бути присутніми всім бажаючим.

На початку кожного захисту оголошують дані про успішність здобувача освіти за час навчання за освітньо-професійною програмою. Для доповіді здобувачеві освіти надають не більше 15 хвилин, впродовж яких він повинен сформулювати її мету і завдання, шляхи рішення поставлених завдань, одержані результати,

висновки та рекомендації.

Після закінчення доповіді члени Державної кваліфікаційної комісії, а також присутні задають дипломнику запитання, що відносяться до теми роботи.

Тривалість захисту одного дипломного проєкту складає до 15 хвилин. Після відповідей на запитання зачитують відгук керівника. Дипломник відповідає на зауваження керівника, які надані у відгуку.

Результати захисту дипломного проєкту визначають оцінками за 12-ти бальною шкалою.

Рішення про оцінку захищеного дипломного проєкту, а також про присвоєння кваліфікації фахівця і видачу диплома з відзнакою приймається Державною кваліфікаційною комісією на закритому засіданні відкритим голосуванням більшістю голосів членів комісії, які брали участь у засіданні. При однаковій кількості голосів «за» і «проти» голос голови є вирішальним. Всі засідання Державної кваліфікаційної комісії протоколюються. До протоколу вносять оцінку дипломного проєкту, а також записують основні запитання, які було задано, особливі думки та інше. У ньому також вказують надану кваліфікацію, рішення про те, який диплом видати після закінчення училища (з відзнакою або звичайний). Протоколи підписують голова і члени Державної кваліфікаційної комісії, які брали участь у засіданні. Результати захисту оголошують того ж дня після оформлення протоколів засідань Державної кваліфікаційної комісії.

Здобувачеві освіти, який успішно захистив дипломний проєкт, рішенням Державної кваліфікаційної комісії присвоюється освітня кваліфікація згідно з одержаною спеціальністю і видається диплом фахового молодшого бакалавра з будівництва та цивільної інженерії.

3.3. Оцінювання дипломного проєкту

Визначення оцінки за виконаний та представлений на захист дипломний проєкт здійснюється Державною кваліфікаційною комісією, яка призначається в установленому порядку.

Кожний член Державної кваліфікаційної комісії оцінює результати захисту за такими критеріями:

- 1) якість захисту;
- 2) рівень самостійності виконання проєкту;
- 3) якість пояснювальної записки;
- 4) оцінка керівника проєкту (з урахуванням оцінок консультантів за складовими пояснювальної записки);
- 5) середній бал успішності у попередній період навчання за освітньо-професійним ступенем фахового молодшого бакалавра.

Заключна оцінка Державної кваліфікаційної комісії по кожному критерію формується як середньоарифметична з оцінок членів Державної кваліфікаційної комісії. У разі відсутності узгодженості позицій членів Державної атестаційної комісії стосовно визначення оцінки за будь-якою складовою, остаточне рішення приймає Голова Державної кваліфікаційної Порядку і правила повторного захисту.

У випадку коли захист дипломного проєкту визнається незадовільним, Державна атестаційна комісія встановлює, чи може здобувач освіти представити до захисту ту ж саму роботу з доробленням, яке визначає комісія та захистом у резервний день. Здобувач освіти, який одержав під час захисту дипломного проєкту незадовільну оцінку, відраховується із закладу. У такому разі здобувачу освіти видається академічна довідка встановленого зразка.

Здобувач освіти, який не захистив дипломний проєкт, допускається до повторного захисту його протягом трьох років після закінчення училища.

3.4. Організація зберігання дипломних проєктів.

Після захисту усі матеріали дипломного проєкту: розрахунково- пояснювальна записка, графічна та електронна частини разом з відгуком і рецензією передаються для зберігання в архів. Дипломний проєкт і матеріали до нього зберігаються впродовж 5 років. Після закінчення вказаного терміну зберігання проєкти знищуються.

4.ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ДИПЛОМНИХ ПРОЄКТІВ

До дипломного проєкту висувається ряд загальних вимог, основними з них є такі:

- цілеспрямованість у розв'язанні завдань, що поставлені перед дипломниками;
- відповідність його сучасним умовам виробництва;
- чіткість структури та логічність викладення матеріалів;
- переконливість аргументації та обґрунтованість висновків;
- лаконічність формулювань;
- узагальнення результатів та обґрунтованість пропонованих практичних рекомендацій виробництва;
- дипломний проєкт повинен бути виконаний українською мовою;
- у дипломному проєкті не повинно бути переписаних з підручників положень і формулювань, а допускається лише посилення на них.

Дипломний проєкт складається з пояснювальної записки та графічної частини. Вимоги до окремих розділів пояснювальної записки, обсяг графічної частини, її оформлення та інше встановлюються індивідуальним завданням та методичними матеріалами, які розробляються цикловою комісією, на якій реалізується освітньо-професійна програма.